

KEHITTYVÄN KOMMUNIKOINNIN KERROKSET

Kehittyvän kommunikoinnin kerrosten avulla puhevammaisen ihmisen läheiset voivat tarkastella ja käydä keskustelua siitä, miten kommunikointi puhevammaisen ihmisen kanssa sujuu nyt sekä miten he voivat omalla toiminnallaan vahvistaa puhevammaisen ihmisen osallisuutta, aloitteellisuutta, taitoja ja aktiivisuutta kommunikoijana. Toimivat vuorovaikutustavat muuttuvat puhevammaisen ihmisen yksilöllisten tarpeiden mukaan. Aiemmin opitut taidot muodostavat perustan myöhemmille taidoille.

Kommunikoinnin kerroksittain etenevää kehitystä kuvaa alla oleva jäsenmys:

LUO KOMMUNIKOINNILLE PERUSTA

Kontaktin löytäminen on kaiken ydin. Kun toinen ei vielä viesti tarkoituksellisesti, hän tarvitsee perusturvallisuutta, läheisyyttä ja vastaanottavaisen tulkitsijan. Tässä vaiheessa on tärkeintä vahvistaa läheisten taitoja solmia vuorovaikutussuhde päähenkilöön sekä herkistyä ja vastata hänen viesteihinsä. Onnistuneet vuorovaikutushetket lähtevät liikkeelle päähenkilön aloitteesta ja joiden ainoa tavoite on yhdessäolo.

VAHVISTA KOMMUNIKOINNIN PERUSTAA

Vuorottelutaitojen sekä muiden ei-sanallisten taitojen kehittyminen edellyttää runsaasti toistoa. Päähenkilölle on tärkeää, että läheiset nauttivat yhdessäolosta ja heittäytyvät yhä uudelleen läsnä olevaan vuorovaikutukseen hänen kanssaan ilman muuta tavoitetta. Tässä vaiheessa on tärkeää jatkaa rentoja, leikillisiä vuorovaikutushetkiä.

KÄYTÄ HÄNEN KOMMUNIKOINTIKEINOAAAN

Jos päähenkilö puhuu vähän tai ei lainkaan, on tärkeää, että läheiset huomaavat hänen muilla tavoin tuottamat viestinsä ja käyttävät myös itse samoja ilmaisukeinoja. Eleilmaisua voi laajentaa tukiviittomiseen ja esineiden osoittelusta voi siirtyä käyttämään kuvia. Tämä rohkaisee päähenkilöä ilmaisemaan lisää ja hän saa mallia kommunikointikeinojensa monipuolisemmasta käytöstä. Kun läheiset käyttävät hänen kommunikointikeinoaan samalla kun puhuvat, myös ymmärtäminen on päähenkilölle helpompaa. Läheisten ja päähenkilön rennot rupatteluhetket tuovat iloa kummallekin osapuolelle.

ROHKASE VIESTIMÄÄN MONIPUOLISESTI

On tärkeää, että jokainen meistä tulee kuulluksi ja kohdatuksi monenlaisissa tilanteissa ja monien eri ihmisten kanssa. Päähenkilön tulee voida käyttää toimivia kommunikointitapojaan ja apuvälineitään joustavasti myös kodin ulkopuolella. Oleellista on mahdollisuus rentoon yhdessäoloon, jossa molemmat nauttivat, ja jossa vaihdetaan vastavuoroisesti ajatuksia, kerrotaan, muistellaan, kysytään, vitsaillaan jne.

TUE ITSENÄISTÄ KOMMUNIKOINTIA

Jokainen haluaa kuulua joukkoon ja viestiä monipuolisesti. Lähikontaktien rinnalla nykyteknologia mahdollistaa vuorovaikutuksen ja sosiaalisten verkostojen syntymisen myös pitkien matkojen päähän. Luku- ja kirjoitustaito lisäävät entisestään päähenkilön tasa-arvoisia viestintämahdollisuuksia. Käytössä tulee olla ajanmukaiset ja toimivat apuvälineet. Apuvälinepalvelut ovat osa lääkinnällistä kuntoutusta.

Tietotekniikka- ja kommunikaatiokeskus Tikoteekki
Kehitysvammaliitto ry
Viljatie 4 B, 00700 Helsinki
www.tikoteekki.fi